

Stovenes Betydning baade for den nærværende Tid — og endnu mere for den kommende, — bliver langtfra tilstrækkelig vurderet af den nuværende Slægt; thi det er ikke alene de direkte Indtægter, som tilflyde os fra Stovene, der give disse deres store Betydning, men i langt højere Grad endnu andre vigtige Interesser, hvoriblandt de klimatiske have en meget stor Betydning, og mine Herrer, jeg haaber ogsaa, de ville indrømme, at det ikke er uden Betydning, at bevare den skønneste Prædelse, som den danske Natur eier. Vi anvende aarlig store Udgifter til mere eller mindre luxuriøse Formaal, og sammenlignes de derved opnaaede Resultater, da synes det mig klart, at, om de saa vilde bedække hele den danske Jordbund med Paladser, kunde de dog ikke erstatte os Sagnet af vore danske Stove, som af den nuværende Slægt ere blevne i den Grad formindskede, at de, der med et opmærksomt Øie have fulgt denne Sag, ikke kunne Andet end med Sorg og Beslagelse være Vidner dertil. Det er derfor naturligt, at den Opfordring, som det ærede Flertal har rettet under Nr. 14 til Regjeringen, finder min fulde Samstemning, forsaavidt angaar dens første Del, hvori Regjeringen anspores til med større Energi at fremme Hedernes og Klitternes Beplantning; derimod er jeg enig med Mindretallet i, at naar det skal kjøbes med Dpoffrelse af nogle af de nu bestaaende smukke Stove i det nordlige Sjælland, maa det anses for tvivlsomt, om det ikke er for dyrt betalt. Jeg vil ikke opoffre et efter min Overbevisning værdifuldt Gode, som vi have i Haanden for Et, vi endnu ikke ere sikre paa at komme i Besiddelse af; men jeg taffer Flertallet for den Interesse, det har vist denne Sag — hvori jeg fuldstændig samstemmer med det —, og idet jeg gjør det, vil jeg bede det overveie, om der ikke er en anden Maade, hvorpaa vi hurtigere og mere umiddelbart kunne virke for denne Sag; thi ad den af Udvalget foreslaaede Wei vil det dog først i en noget fjernere Fremtid, kunne ske, hvorimod man umiddelbart kan fremme den samme Sag ved med større Varme og Kraft at understøtte Hedesejlskabets Afbrydelse af E. H. Nielsen). Sa! det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (E. H. Nielsen) synes ikke, at min Opfordring har nogen særlig eller tilstrækkelig Anledning; jeg finder, at den har overordentlig megen Anledning og en særlig Anledning efter de Ytringer, som det ærede Medlem fremkom med forleden. (E. H. Nielsen: De faae, hvad de forlange). Deres Forlangende vilde gaae noget videre, naar de kunde vente at faae det opfyldt. Jeg har med Hensyn til de Bemærkninger, som det ærede Medlem sidst fremkom med, erholdt saa paalidelig Kundskab, at jeg maa anse det for min Pligt at gjendrive dem. Jeg kjendte vel allerede dengang til Sagen, men dristede mig dog ikke til blot paa min egen, mulig mangelfulde Kundskab at fremsætte bestemte Paastande. Jeg

skal derimod nu gjøre dette, og skal da først med Hensyn til en af de Betænkeligheder, han fremkom med mod Hedesejlskabet, oplyse, at Hedesejlskabet i Reglen ikke indtager til Beplantning de Arealer af Heden, som ere tjenlige til Opdyrkning. Det gjør det ikke af 2 Grunde. Den første er, at det ligger udenfor Sejlskabets Formaal, som navnlig gaar ud paa at beplante de ellers ubrugelige og værdiløse Dele af Heden; den anden er, at de til Opdyrkning tjenlige Dele af Heden ere for kostbare at indkjøbe til Beplantning. Jeg skal dernæst bemærke, at netop det, som det ærede Medlem særlig synes at interessere sig for, nemlig Hedernes Opdyrkning til Agerbrug, er et af Sejlskabets Hovedformaal, og det har bidraget overordentlig meget hertil, dels ved at udføre 60 Vandingsanlæg, som for en stor Del komme en Mængde af de Omboende til Gode og i væsentlig Grad bidrage til Hedernes Opdyrkning, og dels ved den Mængde af Mergelgrave, som ved Hedesejlskabets Foranstaltning ere opbagede og fremdragne, hvor Ingen anede deres Tilværelse, og som have været et af de væsentligste Hjælpe-midler til Hedens Opdyrkning og en af de stærkeste Sporer til den forøgede Virksomhed, som nu har udviklet sig paa Heden. Det er allerede godtgjort ved de foretagne Underjøgelse, at Stærte-delen af den Hede, hvorpaa Hedesejlskabet arbejder og virker, ikke egner sig til Opdyrkning, men hoved-sagelig kun til Beplantning. Hvor der altsaa ikke kan være Tale om Opdyrkning, maa man være meget taknemmelig for, at faae Heden beplantet. Kan det ske ved Statens Hjælp, ser haabe jeg og Enhver, der interesseres sig for Sagen, det meget gerne, men vi tage ligesuldt med stor Taknemmelighed mod den Hjælp, Hedesejlskabet kan yde; thi jeg maa gjøre Thinget og Enhver, som ikke har fundet denne Sag af tilstrækkelig Betydning til at gjøre sig personlig bekendt med den, opmærksom paa, at af over 1 Million Edr. Land, som for Die-blikket henligger som ubenyttet Hede, udgjør det Areal, som Hedesejlskabet og de private Sejlskaber, have indkjøbt, tilsammen kun 11,000 Edr. Land, eller omtrent 1 pCt., hvoraf Hedesejlskabet godt og vel har Halvdelen og de private Opkjøbere den mindre Halvdel. Nu vil jeg overfor den store Fremtidsopgave, som vi have staaet, ved igjennem Hederne at anlægge kostbare Jernbaner, hvis Værd og Betydning for en væsentlig Del vil være afhængig af en stigende Befolkning og Opdyrkning af disse Arealer spørge det høie Thing, om denne ene Procent af Heden, som Hedesejlskabet og de private Sejlskaber have taget under Behandling, ikke er altfor lidt i Forhold til, hvad vi maa haabe og vente, og om der ikke er Opfordring til at opmuntre og støtte disse Bestræbelser istedetfor ligesom at lægge en kold og dæmpende Haand paa dem? Med Hensyn til et fjerde Punkt, som den ærede Rigsdagsmand bragte frem, nemlig Sand-udstylingerne, da skal jeg bemærke, at det har været en ligefrem Nødvendighed, at Hedesejls-